

HÖGSTA DOMSTOLENS BESLUT

meddelat i Stockholm den 28 december 2016

Mål nr

Ö 6170-15

KLAGANDE

LZ

MOTPART

Tillsynsmyndigheten i konkurser

Kronofogdemyndigheten

405 16 Göteborg

SAKEN

Arvode till konkursförvaltare

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Hovrätten för Västra Sveriges beslut 2015-11-20 i mål Ö 2320-15

_____

HÖGSTA DOMSTOLENS AVGÖRANDE

Med ändring av hovrättens beslut fastställer Högsta domstolen LZs arvode till 841 250 kr, varav 168 250 kr utgör mervärdesskatt.

YRKANDEN I HÖGSTA DOMSTOLEN

LZ har yrkat att Högsta domstolen ska fastställa hans arvode till 841 250 kr inklusive mervärdesskatt.

Tillsynsmyndigheten har motsatt sig att hovrättens beslut ändras.

SKÄL

Bakgrund

1. LZ har varit konkursförvaltare i PV Enterprise Sweden AB:s konkurs. När han avslutade konkursen begärde han arvode med sammanlagt 683 000 kr exklusive mervärdesskatt.
2. Revisorer vid revisionsbyrån Grant Thornton hade biträtt LZ vid granskningen av bokföring, bolagshandlingar och övrig relevant dokumentation. Ersättningen för det uppgick till 279 038 kr och betalades av boet. LZ begärde inte i sin arvodesframställning betalt för det arbete som revisorerna hade utfört. I stället ingick ersättningen till revisionsbyrån som en kostnadspost i slutredovisningen.
3. För den del av konkursförvaltningen som revisionsbyråns biträde hänför sig till – arbetet med förvaltarberättelsen – begärde LZ arvode med 20 000 kr.
4. Tillsynsmyndigheten tillstyrkte ett arvode med 500 000 kr jämte mervärdesskatt. Till grund för att arvodet skulle bestämmas till ett lägre

belopp än vad LZ hade begärt anförde tillsynsmyndigheten att det fanns skäl att ifrågasätta om det hade varit påkallat att belasta boet med så höga utgifter för sakkunnigt biträde som skett i detta fall. Tillsynsmyndigheten hänvisade även till att LZ inte hade samrått med myndigheten innan revisionsbyrån anlätades.

5. Tingsrätten fann att LZ hade brustit i omsorg genom att inte höra tillsynsmyndigheten innan revisionsbyrån anlätades. Domstolen bestämde arvodet till ett belopp som med 10 000 kr understeg vad som hade begärts. Enligt hovrätten hade LZ inte visat att skälig ersättning för arbetet med förvaltarberättelsen uppgår till mer än vad tillsynsmyndigheten tillstyrkt.

6. LZs talan sådan den nu ska prövas innebär att han har godtagit att arvodet bestäms så som tingsrätten har beslutat.

Förvaltarens arvode samt ersättning till sakkunnigt biträde

7. Enligt 14 kap. 4 § andra stycket konkurslagen får arvodet till förvaltaren inte bestämmas till ett högre belopp än som med hänsyn till det arbete som uppdraget har krävt, den omsorg och skicklighet varmed det har utförts samt boets omfattning kan anses utgöra skälig ersättning för uppdraget. Arvodet ska som huvudregel bestämmas till ett visst belopp i ett för allt (14 kap. 5 § första stycket), men till grund för arvodesframställningen ska ligga en specificerad räkning som utvisar det begärda beloppets fördelning på de olika förvaltningsåtgärderna (14 kap. 6 § andra stycket).

8. Om förvaltaren har brustit i omsorg påverkar detta arvodet i sänkande riktning. Är bristen hänförlig till en viss förvaltningsåtgärd påverkas ersättningen för den åtgärden, medan arvodet för övriga åtgärder inte berörs (se NJA 2014 s. 798). Om förvaltaren underlåter att höra tillsynsmyndigheten i en viktig fråga kan det inverka på arvodets storlek för det arbetsmoment till

vilket frågan hör (jfr 7 kap. 10 § och NJA 2003 s. 99). När bristande omsorg föranleder att arvodet för en viss del av förvaltningen ska bestämmas till lägre belopp än vad förvaltaren har begärt, så får det inte sättas så lågt att förvaltaren inte får skäligt betalt för det arbete som han har utfört avseende den ifrågavarande delen.

9. En konkursförvaltare får anlita ett sakkunnigt biträde för viss förvaltningsåtgärd (7 kap. 11 §). Förvaltaren beslutar om det. Uppdragsgivare i förhållande till biträdet kan vara såväl förvaltaren själv som konkursboet. Bitrådets arvode bestäms av förvaltaren, för egen eller boets räkning beroende på vem som i avtalsrättslig mening är bitrådets uppdragsgivare. Biträdesersättningen ska, oavsett vem som är bitrådets uppdragsgivare, anges i den arbetsredogörelse som ska fogas till förvaltarens arvodesräkning (14 kap. 6 § andra stycket).

10. Om förvaltaren själv är uppdragsgivare och därför med egna medel har betalat ersättning till biträdet, så ska det arbete som biträdet har utfört bedömas och arvoderas som en del av förvaltarens arbete. Det innebär att förvaltaren i sin arbetsredogörelse ska lämna uppgifter om vad biträdet har utfört. Vad förvaltaren begär i arvode för det arbetet omfattas av rättens arvodesprövning enligt 14 kap. 4 § andra stycket, och det arvode som förvaltaren tillerkänns kommer att utgöra en konkurskostnad enligt 14 kap. 1 § första stycket 1. Förvaltarens kostnad för biträdet berör inte boet på annat sätt än att vad förvaltaren har betalat för de köpta tjänsterna kan ge ledning vid rättens bestämning av förvaltarens arvode för det arbete som tjänsterna avser.

11. Om i stället konkursboet är bitrådets uppdragsgivare och ersättning till biträdet därför betalas ur boet, rör det sig om en konkurskostnad enligt 14 kap. 1 § första stycket 3. Det arbete som biträdet har utfört ligger då inte till grund för förvaltarens arvode (jfr prop. 1986/87:90 s. 374). Om förvaltaren hålls ansvarig under påstående att boets kostnad för biträdet är för hög, så får frågan

om hur det förhåller sig med det prövas genom klander av slutredovisningen (13 kap. 7 §). Påståendet kan inte leda till bifall under andra förutsättningar än vad som gäller för förvaltarens skadeståndsansvar (17 kap. 1 §). Ett uppdragsavtal mellan boet och ett sakkunnigt biträde skiljer sig i det hänseendet inte från andra avtal, som en förvaltare kan ingå för boets räkning.

Bedömningen i detta fall

12. Ersättningen för revisionsbyråns biträde har betalats av konkursboet och kostnaden ingår i slutredovisningen. Det rör sig alltså om ett uppdragsavtal som LZ har ingått såsom ställföreträdare för boet. Om det avtalet har varit oförmånligt för boet, så ska frågan om LZ är ansvarig för boets skada i form av en alltför hög ersättning till revisionsbyrån prövas genom klander av slutredovisningen och inte inom ramen för prövningen av hans arvode.

13. Det sagda utesluter inte att bristande omsorg vid anlitaandet av revisionsbyrån eller vid den fortlöpande uppföljningen av revisorernas arbete kan få betydelse för bestämningen av LZs arvode när det gäller det eller de arbetsmoment som de köpta tjänsterna avser. Att LZ underlät att höra tillsynsmyndigheten innan revisionsbyrån anlätades kan också få sådan betydelse.

14. Utrymmet för att på grund av bristande omsorg eller liknande förhållande bestämma ett lägre arvode än vad LZ har begärt är begränsat till vad han har yrkat för den förvaltningsåtgärd som bristen hänför sig till.

15. LZ begärde i arvodesframställningen 20 000 kr för den delen av konkursförvaltningen där han fick biträde av revisionsbyrån. Beloppet avser, utöver arbete med att instruera och samråda med revisorerna, arkivering av räkenskapsmaterial och arbete med att lösa vissa praktiska problem rörande bokföringen. Även om LZ i någon mån har brustit i omsorg beträffande

uppdraget till revisionsbyrån, så ska han ha skäligt betalt för det arbete som han faktiskt har utfört beträffande den ifrågavarande delen av förvaltningen.

16. När det gäller de förhållanden som tillsynsmyndigheten har lagt till grund för sin inställning i målet, så saknas det skäl för att bestämma arvodet i den berörda delen till ett lägre belopp än vad som följer av tingsrättens beslut.

17. Med ändring av hovrättens beslut ska alltså arvodet bestämmas till 841 250 kr inklusive mervärdesskatt i enlighet med vad LZ här har yrkat.

_____

_____

_____

I avgörandet har deltagit: justitieråden Stefan Lindskog, Göran Lambertz, Agneta Bäcklund (referent), Dag Mattsson och Sten Andersson
Föredragande justitiesekreterare: Fredrik Blommé